Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

20. december 2017 * [i]

»Præjudiciel forelæggelse – artikel 56 TEUF – artikel 58, stk. 1, TEUF – tjenesteydelser på transportområdet – direktiv 2006/123/EF – tjenesteydelser i det indre marked – direktiv 2000/31/EF – direktiv 98/34/EF – informationssamfundstjenester – formidlingstjeneste, hvorved ikke-erhvervsdrivende chauffører, som anvender egne køretøjer, ved hjælp af en applikation til en smartphone, mod vederlag sættes i forbindelse med personer, som ønsker at foretage en køretur i byområder – krav om en tilladelse«

I sag C-434/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Juzgado de lo Mercantil nº 3 de Barcelona (handelsret nr. 3 i Barcelona, Spanien) ved afgørelse af 16. juli 2015, indgået til Domstolen den 7. august 2015, i sagen:

Asociación Profesional Elite Taxi

mod

Uber Systems Spain SL,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling),

sammensat af præsidenten, K. Lenaerts, vicepræsidenten, A. Tizzano, afdelingsformændene R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J.L. da Cruz Vilaça, J. Malenovský og E. Levits samt dommerne E. Juhász, A. Borg Barthet, D. Šváby (refererende dommer), C. Lycourgos, M. Vilaras og E. Regan,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 29. november 2016,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Asociación Profesional Elite Taxi ved abogados M. Balagué Farré og D. Salmerón Porras og procurador J.A. López-Jurado González,

– Uber Systems Spain SL ved avocats B. Le Bret og D. Calciu og abogados R. Allendesalazar Corcho, J.J. Montero Pascual, C. Fernández Vicién og I. Moreno-Tapia Rivas,

* Processprog: spansk.

– den spanske regering ved A. Sampol Pucurull og A. Rubio González, som befuldmægtigede,

– den estiske regering ved N. Grünberg, som befuldmægtiget,

– Irland ved E. Creedon, L. Williams og A. Joyce, som befuldmægtigede, bistået af barrister A. Carroll,

– den græske regering ved M. Michelogiannaki, som befuldmægtiget,

– den franske regering ved D. Colas, G. de Bergues og R. Coesme, som befuldmægtigede,

– den nederlandske regering ved H. Stergiou og M. Bulterman, som befuldmægtigede,

– den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,

– den finske regering ved S. Hartikainen, som befuldmægtiget,

– Europa-Kommissionen ved É. Gippini Fournier, F. Wilman, J. Hottiaux og H. Tserepa-Lacombe, som befuldmægtigede,

– EFTA-Tilsynsmyndigheden ved C. Zatschler, Ø. Bø og C. Perrin, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 11. maj 2017,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel forelæggelse vedrører fortolkningen af artikel 56 TEUF, artikel 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (EFT 1998, L 204, s. 37), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/48/EF af 20. juli 1998 (EFT 1998, L 217, s. 18) (herefter »direktiv 98/34«), artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»direktivet om elektronisk handel«) (EFT 2000, L 178, s. 1) og af artikel 2 og 9 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT 2006, L 376, s. 36).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Asociación Profesional Elite Taxi (herefter »Elite Taxi«), som er en erhvervssammenslutning af taxichauffører i Barcelona (Spanien), og Uber Systems Spain SL, et selskab, der er knyttet til Uber Technologies Inc., vedrørende sidstnævnte selskabs levering – ved hjælp af en applikation til en smartphone – af en tjenesteydelse mod vederlag, hvorved ikke-erhvervsdrivende chauffører, som anvender egne køretøjer, sættes i forbindelse med personer, som ønsker at foretage en køretur i byområder, uden at råde over licenser eller administrative tilladelser.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 98/34

3 Artikel 1, nr. 2), i direktiv 98/34 bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

[…]

2) »tjeneste«: enhver tjeneste i informationssamfundet, dvs. enhver tjeneste, der normalt ydes mod betaling, og som teleformidles ad elektronisk vej på individuel anmodning fra en tjenestemodtager.

Med henblik på denne definition forstås ved:

– »teleformidling«: at en tjeneste ydes, uden at parterne er til stede samtidig

– »ad elektronisk vej«: at en tjeneste fra afsendelsesstedet sendes og på bestemmelsesstedet modtages ved hjælp af elektronisk databehandlingsudstyr (herunder digital komprimering) og datalagringsudstyr, og som udelukkende sendes, rutes og modtages via tråd, radio, optiske midler eller andre elektromagnetiske midler

– »på individuel anmodning fra en tjenestemodtager«: at en tjeneste ydes ved transmission af data på individuel anmodning.

En vejledende liste over tjenester, der ikke er omfattet af denne definition, findes i bilag V.

[…]«

4 I henhold til artikel 10 og artikel 11 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (EUT 2015, L 241, s. 1) blev direktiv 98/34 ophævet den 7. oktober 2015. Sidstnævnte direktiv finder imidlertid fortsat tidsmæssig anvendelse på tvisten i hovedsagen.

Direktiv 2000/31

5 Artikel 2, litra a), i direktiv 2000/31 fastsætter, at der i dette direktiv ved »informationssamfundstjenester« forstås tjenester som defineret i artikel 1, nr. 2), i direktiv 98/34.

6 Artikel 3, stk. 2 og 4, i direktiv 2000/31 bestemmer:

»2. Medlemsstaterne må ikke af grunde, der henhører under det koordinerede område, begrænse adgangen til at levere informationssamfundstjenester fra en anden medlemsstat.

[…]

4. Medlemsstaterne kan træffe foranstaltninger til fravigelse af stk. 2 for en bestemt informationssamfundstjeneste, hvis følgende betingelser er opfyldt:

a) [F]oranstaltningerne skal:
   i) være nødvendige af en af følgende grunde:

      – ufravigelige retsgrundsætninger, især forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning af lovovertrædelser, herunder beskyttelsen af mindreårige og bekæmpelsen af enhver tilskyndelse til had på grund af race, køn, religion eller nationalitet, og krænkelser af enkeltpersoners værdighed

      – beskyttelse af folkesundheden

      – den offentlige sikkerhed, herunder national sikkerhed og forsvar

      – beskyttelse af forbrugere, herunder investorer
   ii) træffes over for en informationssamfundstjeneste, som krænker de i nr. i) omhandlede mål, eller som udgør en alvorlig og tungtvejende risiko for en krænkelse af disse mål
   iii) stå i et rimeligt forhold til disse mål.

b) [U]den at det berører retssager, herunder forudgående retsmøder og handlinger, der udføres i forbindelse med efterforskning af kriminalsager, skal medlemsstaten, inden den træffer de pågældende foranstaltninger:

   – have opfordret den i stk. 1 omhandlede medlemsstat til at træffe foranstaltninger, og denne medlemsstat har ikke truffet disse foranstaltninger, eller de har ikke været tilstrækkelige

   – have meddelt Kommissionen og den i stk. 1 omhandlede medlemsstat, at den har til hensigt at træffe sådanne foranstaltninger.«

Direktiv 2006/123

7 Ifølge 21. betragtning til direktiv 2006/123 »[bør] [t]ransporttjenester, herunder bytransport, hyrevogns- og ambulancekørsel og havnetjenester, […] udelukkes fra dette direktivs anvendelsesområde«.

8 Direktivets artikel 2, stk. 2, litra d), fastsætter, at direktivet ikke finder anvendelse på tjenesteydelser på transportområdet, herunder havnetjenester, der falder ind under EF-traktatens tredje del, afsnit V, som nu er blevet til EF-traktatens tredje del, afsnit VI.

9 Kapitel III i direktiv 2006/123 med overskriften »Etableringsfrihed for tjenesteydere« indeholder en artikel 9, som i stk. 1 bestemmer:

»Medlemsstaterne kan gøre adgangen til at optage og udøve servicevirksomhed afhængig af en tilladelsesordning, hvis følgende betingelser er opfyldt:

a) [T]illadelsesordningen indebærer ikke en forskelsbehandling af den pågældende tjenesteyder.

b) [B]ehovet for en tilladelsesordning er begrundet i et tvingende alment hensyn.

c) [D]et tilsigtede mål kan ikke nås gennem en mindre restriktiv foranstaltning, navnlig fordi en efterfølgende kontrol ville blive udført for sent til at have nogen reel virkning.«

10 Direktivets kapitel IV med overskriften »Fri bevægelighed for tjenesteydelser« indeholder artikel 16, som fastsætter de regler, hvorunder tjenesteydere kan levere tjenesteydelser i en anden medlemsstat end den, som de er etableret i.

Spansk ret

11 I Barcelonas byområde er taxivirksomhed reguleret ved Ley 19/2003 del Taxi (lov nr. 19/2003 om taxivirksomhed) af 4. juli 2003 (DOGC nr. 3926 af 16.7.2003 og BOE nr. 189 af 8.8.2003) og ved Reglamento Metropolitano del Taxi (bekendtgørelse om taxivirksomhed i Barcelonas byområder), der er vedtaget af Consell Metropolità de l'Entitat Metropolitana de Transport de Barcelona (transportenheden under det øverste myndighedsorgan for Barcelonas byområde, Spanien), af 22. juli 2004.

12 Den nævnte lovs artikel 4 har følgende ordlyd:

»1. Levering af taxitjenester i byområder er betinget af forudgående opnåelse af en licens, hvorved licensindehaveren kan anvende ethvert køretøj, der er beregnet til levering af taxitjenester.

2. Licens til levering af taxitjenester i byområder udstedes af de borgmestre eller lokale myndigheder, som har kompetence på det område, hvor tjenesten skal leveres.

3. Levering af taxitjenester mellem byer er betinget af en tilladelse hertil, som udstedes af ministeriet under den lokalregering, der har kompetence på transportområdet.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

13 Den 29. oktober 2014 har Elite Taxi anlagt sag ved Juzgado de lo Mercantil nº 3 de Barcelona (handelsret nr. 3 i Barcelona, Spanien) med påstand om, at denne ret fastslår, at Uber Systems Spains virksomhed udgør en overtrædelse af den gældende lovgivning og er udtryk for vildledende praksis og illoyal konkurrence som omhandlet i Ley 3/1991 de Competencia Desleal (lov nr. 3/1991 om illoyal konkurrence) af 10. januar 1991. Elite Taxi har ligeledes nedlagt påstand om, at Uber Systems Spain tilpligtes at ophøre med at udøve sin illoyale adfærd, der består i at yde bistand til andre selskaber i koncernen ved levering af reservationsydelser on demand via mobiltelefoner og på internettet. Endelig har Elite Taxi nedlagt påstand om, at denne ret nedlægger forbud mod, at Uber Systems Spain for fremtiden udøver denne virksomhed.

14 Juzgado de lo Mercantil nº 3 de Barcelona (handelsret nr. 3 i Barcelona) har indledningsvis fastslået, at selv om Uber Systems Spain udøver sin virksomhed i Spanien, er denne virksomhed forbundet med en international platform, hvilket begrunder, at dette selskabs handlinger gøres til genstand for en vurdering på EU-plan. Den nævnte ret har endvidere bemærket, at hverken Uber Systems Spain eller de ikke-erhvervsdrivende førere af de pågældende køretøjer råder over de licenser eller autorisationer, der er omhandlet i bekendtgørelse om taxavirksomhed i Barcelonas byområde af 22. juli 2004.

15 Juzgado de lo Mercantil nº 3 de Barcelona (handelsret nr. 3 i Barcelona) er af den opfattelse, at det med henblik på at afgøre, hvorvidt den praksis, der udøves af Uber Systems Spain og de selskaber, som er knyttet hertil (herefter samlet benævnt »Uber«), kan anses for at være illoyal og antages at udgøre en overtrædelse af de spanske konkurrenceregler, er nødvendigt at afgøre, om dette selskab skal råde over en forudgående administrativ tilladelse. I denne forbindelse skal det afgøres, om de tjenesteydelser, der leveres af dette selskab, skal anses for at være transportydelser, informationssamfundsydelser eller en kombination af disse to former for tjenesteydelser. Spørgsmålet om, hvorvidt Uber kan pålægges en forpligtelse til at råde over en forudgående administrativ tilladelse,

afhænger således af, hvordan dette selskabs ydelser skal kvalificeres. Navnlig er det den forelæggende rets opfattelse, at Ubers praksis ikke vil kunne anses for at være illoyal, såfremt den omhandlede tjenesteydelse er omfattet af direktiv 2006/123 eller 98/34.

16 I denne forbindelse har den nævnte ret anført, at Uber tager kontakt til eller sætter sig i forbindelse med ikke-erhvervsdrivende chauffører, for hvem selskabet stiller en række elektroniske værktøjer – en grænseflade – til rådighed, hvorigennem chaufførerne derefter kan sætte sig i forbindelse med personer, der ønsker at foretage køreture i byområder, og som skaffer sig adgang til tjenesteydelsen ved hjælp af softwareapplikationen »Uber«. Uber udøver sin virksomhed med gevinst for øje.

17 Den forelæggende ret har ligeledes anført, at anmodningen om præjudiciel afgørelse på ingen måde vedrører disse faktiske omstændigheder, men udelukkende vedrører den retlige kvalificering af den omhandlede tjenesteydelse.

18 På denne baggrund har Juzgado de lo Mercantil nº 3 de Barcelona (handelsret nr. 3 i Barcelona) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) For så vidt som artikel 2, stk. 2, litra d), i [direktiv 2006/123] udelukker transportvirksomhed fra sit anvendelsesområde, skal den formidlingsvirksomhed, som [Uber Systems Spain] udøver med gevinst for øje, og som består i administrering af elektroniske midler – en grænseflade og en softwareapplikation til »smartphones og en teknologiplatform« efter [Uber Systems Spains] eget udsagn – hvorved indehaveren af et køretøj og den person, der har behov for at foretage en køretur i en by, sættes i forbindelse med hinanden, da anses for alene at være transportvirksomhed, eller skal den anses for at være en elektronisk formidlingsydelse eller en informationssamfundsydelse som defineret i artikel 1, nr. 2), i [direktiv 98/34]?

2) Skal denne virksomhed, alt efter hvilken retlig karakter, den antages at have, anses for delvist at være en informationssamfundstjeneste, og, såfremt dette er tilfældet, er den elektroniske formidlingsydelse omfattet af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser i artikel 56 TEUF, i direktiv [2006/123] og i direktiv [2000/31]?

3) Såfremt den tjenesteydelse, som Uber Systems Spain leverer, [af Domstolen] ikke [måtte] anses for at være en transportydelse, og den derfor anses for at være omfattet af de tilfælde, der er beskyttet i direktiv [2006/123], er artikel 15 i [lov nr. 3/1991 af 10. januar 1991 om illoyal konkurrence], der vedrører tilsidesættelse af regler om konkurrencevirksomhed, da uforenelig med direktiv [2006/123], nærmere bestemt artikel 9 om etableringsfrihed og tilladelsesordninger, når der henvises til nationale love eller retsregler uden hensyntagen til, at reglerne for opnåelse af licenser eller tilladelser ikke må være restriktive eller uforholdsmæssige, dvs. at de ikke på ubehørig vis må være til hinder for princippet om etableringsfrihed?

4) Såfremt det fastslås, at direktiv [2000/31] finder anvendelse på den tjenesteydelse, som Uber Systems Spain leverer, udgør en medlemsstats restriktioner hvad angår fri udveksling af den elektroniske formidlingsydelse fra en anden medlemsstat, enten i form af, at levering af tjenesteydelsen er underlagt en tilladelse eller licens, eller i form af en retskendelse med påbud om ophør med levering af den elektroniske formidlingsydelse i henhold til nationale regler om illoyal konkurrence, da gyldige foranstaltninger til fravigelse af artikel 3, stk. 2, idet de opfylder betingelserne i artikel 3, stk. 4, i direktiv [2000/31]?«

Domstolens kompetence

19 Efter Elite Taxis opfattelse har Domstolen ikke kompetence til at træffe afgørelse med hensyn til den retlige kvalificering af den tjenesteydelse, som Uber leverer, eftersom dette ville indebære en afgørelse om spørgsmål vedrørende de faktiske omstændigheder. På denne baggrund har Domstolen ikke kompetence til at besvare de forelagte spørgsmål.

20 I denne forbindelse bemærkes, at den forelæggende ret, således som det fremgår af nærværende doms præmis 17, utvetydigt har anført, at dens spørgsmål ikke vedrører fastlæggelsen eller vurderingen af de faktiske omstændigheder i hovedsagen, men udelukkende den retlige kvalificering af den omhandlede tjenesteydelse. En kvalificering i henhold til EU-retten af de faktiske omstændigheder, som den forelæggende ret har fastlagt, vil netop indebære en fortolkning af EU-retten, som Domstolen har kompetence til inden for rammerne af proceduren i artikel 267 TEUF (jf. i denne retning analogt dom af 3.12.2015, Banif Plus Bank, C-312/14, EU:C:2015:794, præmis 51 og 52).

21 Følgelig har Domstolen kompetence til at tage stilling til de forelagte spørgsmål.

Om de præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

22 Den spanske, den græske, den nederlandske, den polske og den finske regering, Europa-Kommissionen og EFTA-Tilsynsmyndigheden har gjort gældende, at forelæggelsesafgørelsen ikke er tilstrækkelig klar med hensyn til hverken den gældende nationale ret eller karakteren af den i hovedsagen omhandlede virksomhed.

23 I denne forbindelse skal det bemærkes, at Domstolen kun kan afvise at træffe afgørelse om et præjudicielt spørgsmål indgivet af en national ret, hvis det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, såfremt problemet er af hypotetisk karakter, eller såfremt Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan give en hensigtsmæssig besvarelse af de forelagte spørgsmål (dom af 27.6.2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, præmis 25).

24 For at opnå en fortolkning af EU-retten, som den nationale ret kan bruge, er det i denne henseende påkrævet, således som det fremgår af artikel 94, litra a) og b), i Domstolens procesreglement, at denne giver en beskrivelse af de faktiske omstændigheder og regler, som de forelagte spørgsmål vedrører, eller i al fald forklarer de faktiske forhold, der er baggrunden for dens spørgsmål (jf. dom af 10.5.2017, de Lobkowicz, C-690/15, EU:C:2017:355, præmis 28).

25 Derudover fremgår det af Domstolens faste praksis, at forelæggelsesafgørelsers oplysninger ikke blot tjener til at sætte Domstolen i stand til at give brugbare svar, men også til at give medlemsstaternes regeringer samt andre berørte mulighed for at afgive bemærkninger i henhold til artikel 23 i statutten for Den Europæiske Unions Domstol. Det påhviler Domstolen at drage omsorg for, at denne mulighed sikres, henset til, at det i medfør af denne artikel kun er forelæggelsesafgørelserne, der forkyndes for de pågældende parter, ledsaget af en oversættelse til den enkelte medlemsstats officielle sprog, men ikke de nationale sagsakter, som den forelæggende ret eventuelt har fremsendt til Domstolen (dom af 4.5.2016, Pillbox 38, C-477/14, EU:C:2016:324, præmis 26 den deri nævnte retspraksis).

26 Det bemærkes, at forelæggelsesafgørelsen i den foreliggende sag, selv om den er kortfattet i henvisningen til relevante nationale bestemmelser, ikke desto mindre gør det muligt at identificere de bestemmelser, som kan finde anvendelse på levering af den i hovedsagen omhandlede tjenesteydelse, og ud fra hvilke det kan udledes, at det med henblik på udøvelse af denne virksomhed er nødvendigt forudgående at opnå en licens eller en administrativ tilladelse.

27 Den forelæggende rets beskrivelse af den tjenesteydelse, Uber leverer, som fremgår af nærværende doms præmis 16, er ligeledes tilstrækkeligt klar.

28 Endelig har den forelæggende ret i overensstemmelse med procesreglementets artikel 94, litra c), utvetydigt fremstillet grundene til, at den har anmodet om en fortolkning af EU-retten.

29 Det må derfor fastslås, at forelæggelsesafgørelsen i overensstemmelse med den retspraksis, der er anført i nærværende doms præmis 25, indeholder de faktiske og retlige oplysninger, som gør Domstolen i stand til at give den forelæggende ret en hensigtsmæssig besvarelse, og som gør de berørte parter i stand til at fremføre deres synspunkter vedrørende de spørgsmål, som er blevet forelagt Domstolen.

30 Den polske regering har endvidere anført, at den er i tvivl om, hvorvidt bl.a. artikel 56 TEUF kan anvendes på den forelæggende sag, med den begrundelse, at den i hovedsagen omhandlede situation er en rent intern situation.

31 Det fremgår imidlertid af forelæggelsesafgørelsen, herunder navnlig af de oplysninger, som er angivet i nærværende doms præmis 14, og af de øvrige dele af de sagsakter, som Domstolen er i besiddelse af, at den i hovedsagen omhandlede tjenesteydelse leveres via et selskab, som driver virksomhed fra en anden medlemsstat område, nemlig Kongeriget Nederlandenes område.

32 Under disse omstændigheder skal det fastslås, at anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

Realiteten

33 Med det første og det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 56 TEUF, sammenholdt med artikel 58, stk. 1, TEUF, samt artikel 2, stk. 2, litra d), i direktiv 2006/123 og artikel 1, nr. 2), i direktiv 98/34, som artikel 2, litra a), i direktiv 2000/31 henviser til, skal fortolkes således, at en formidlingstjeneste som den i hovedsagen omhandlede, der har til formål – ved hjælp af en applikation til en smartphone – mod vederlag at sætte ikke-erhvervsdrivende chauffører, som anvender egne køretøjer, i forbindelse med personer, som ønsker at foretage en køretur i byområder, skal anses for at være en »tjenesteydelse på transportområdet« som omhandlet i artikel 58, stk. 1, TEUF og dermed er udelukket fra anvendelsesområdet for artikel 56 TEUF, direktiv 2006/123 og direktiv 2000/31, eller om denne tjenesteydelse derimod er omfattet af artikel 56 TEUF, direktiv 2006/123 og direktiv 2000/31.

34 I denne forbindelse skal det bemærkes, at en formidlingstjeneste, der består i, at en ikke-erhvervsdrivende chauffør, som anvender eget køretøj, sættes i forbindelse med en person, som ønsker at foretage en køretur i et byområde, i princippet er en tjenesteydelse, som adskiller sig fra en transportydelse, der består i den fysiske handling at flytte personer eller varer fra ét sted til et andet ved brug af et køretøj. Det skal endvidere bemærkes, at hver af disse tjenesteydelser, som den forelæggende ret har anført, isoleret set kan knyttes til forskellige direktiver eller bestemmelser i EUF-traktaten om fri udveksling af tjenesteydelser.

35 En formidlingstjeneste, som gør det muligt ved hjælp af en applikation til en smartphone at sende oplysninger om reservation af en transportydelse mellem passageren og den ikke-erhvervsdrivende chauffør, der anvender eget køretøj, og som foretager befordringen, opfylder således i princippet

kriterierne for at kunne kvalificeres som en »informationssamfundstjeneste« som omhandlet i artikel 1, nr. 2), i direktiv 98/34, som artikel 2, litra a), i direktiv 2000/31 henviser til. Denne formidlingstjeneste udgør, således som det fastsættes ved definitionen i denne bestemmelse i direktiv 98/34, en »tjeneste, der normalt ydes mod betaling, og som teleformidles ad elektronisk vej på individuel anmodning fra en tjenestemodtager«.

36 En bytransporttjeneste, som ikke omfatter offentlig transport, såsom en taxitjeneste, skal derimod kvalificeres som en »tjenesteydelse på transportområdet« som omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra d), i direktiv 2006/123, sammenholdt med 21. betragtning til dette direktiv (jf. i denne retning dom af 1.10.2015, Trijber og Harmsen, C-340/14 og C-341/14, EU:C:2015:641, præmis 49).

37 Det skal imidlertid bemærkes, at en tjenesteydelse som den i hovedsagen omhandlede ikke blot er en formidlingstjeneste, som består i, at en ikke-erhvervsdrivende chauffør, som anvender eget køretøj – ved hjælp af en applikation til en smartphone – sættes i forbindelse med en person, som ønsker at foretage en køretur i et byområde.

38 I en situation som den, der er beskrevet af den forelæggende ret, hvor befordring af passagerer foretages af ikke-erhvervsdrivende chauffører, som anvender egne køretøjer, tilbyder leverandøren af formidlingstjenesten samtidig en bytransporttjeneste, som denne bl.a. gør tilgængelig ved it-værktøjer såsom den i hovedsagen omhandlede applikation, og hvis generelle funktionsmåde leverandøren tilrettelægger til fordel for personer, som ønsker at gøre brug af dette tilbud for at foretage en køretur i et byområde.

39 I denne henseende fremgår det af de oplysninger, som Domstolen råder over, at Ubers formidlingstjeneste omfatter en udvælgelse af ikke-erhvervsdrivende chauffører, som anvender eget køretøj, og over for hvilke dette selskab stiller en applikation til rådighed, uden hvilken disse chauffører ikke vil levere transportydelser, og uden hvilken de personer, som ønsker at foretage en køretur i et byområde, ikke vil benytte sig af disse chaufførers tjenesteydelser. Endvidere udøver Uber en afgørende indflydelse på de betingelser, under hvilke disse chauffører udbyder disse tjenesteydelser. I forbindelse hermed fremgår det bl.a., at Uber ved hjælp af applikationen »Uber« i det mindste fastsætter en maksimalpris for turen, at selskabet opkræver denne pris hos kunden, inden det betaler en del heraf til den ikke-erhvervsdrivende chauffør, som fører køretøjet, og at selskabet udøver en vis kontrol med kvaliteten af køretøjerne og af chaufførerne samt med chaufførernes optræden, idet chaufførerne på grundlag af denne kontrol i givet fald kan ekskluderes.

40 Denne formidlingstjeneste skal således anses for at udgøre en integrerende del af en samlet tjeneste, hvor hovedelementet er en transportydelse, og kan derfor ikke kvalificeres som en »informationssamfundstjeneste« som omhandlet i artikel 1, nr. 2), i direktiv 98/34, som artikel 2, litra a), i direktiv 2000/31 henviser til, men som en »tjenesteydelse på transportområdet« som omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra d), i direktiv 2006/123.

41 En sådan kvalificering bekræftes endvidere af Domstolens praksis, hvorefter begrebet »tjenesteydelse på transportområdet« ikke alene omfatter transportydelser som sådan, men ligeledes enhver tjenesteydelse, som er snævert forbundet med en fysisk handling, der involverer at flytte personer eller varer fra ét sted til et andet ved hjælp af et transportmiddel (jf. i denne retning dom af 15.10.2015, Grupo Itevelesa m.fl., C-168/14, EU:C:2015:685, præmis 45 og 46, og udtalelse 2/15 (frihandelsaftalen med Singapore) af 16.5.2017, EU:C:2017:376, præmis 61).

42 Direktiv 2000/31 finder derfor ikke anvendelse på en formidlingstjeneste som den i hovedsagen omhandlede.

43 Eftersom en sådan tjenesteydelse er omfattet af begrebet »tjenesteydelse på transportområdet«, er den heller ikke underlagt direktiv 2006/123, eftersom denne form for tjenesteydelse i henhold til dette direktivs artikel 2, stk. 2, litra d), udtrykkeligt er undtaget fra direktivets anvendelsesområde.

44 Idet den i hovedsagen omhandlede formidlingstjeneste endvidere er omfattet af begrebet »tjenesteydelse på transportområdet«, er den ikke omfattet af bestemmelsen i artikel 56 TEUF, der vedrører den frie udveksling af tjenesteydelser generelt, men af den særlige bestemmelse i artikel 58, stk. 1, TEUF, hvorefter »den frie udveksling af tjenesteydelser på transportområdet omfattes af bestemmelserne i afsnittet vedrørende transport« (jf. i denne retning dom af 22.12.2010, Yellow Cab Verkehrsbetrieb, C-338/09, EU:C:2010:814, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).

45 Princippet om den frie udveksling af tjenesteydelser skal derfor ifølge EUF-traktaten gennemføres via indførelsen af den fælles transportpolitik (dom af 22.12.2010, Yellow Cab Verkehrsbetrieb, C-338/09, EU:C:2010:814, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

46 Det skal således konstateres, at bytransportjenester, som ikke omfatter offentlig transport, og tjenesteydelser, der er uløseligt forbundne med disse, såsom den i hovedsagen omhandlede formidlingstjeneste, ikke har givet anledning til, at Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union har vedtaget fælles regler eller andre foranstaltninger på grundlag af artikel 91, stk. 1, TEUF.

47 Det følger heraf, at det på EU-rettens nuværende udviklingstrin tilkommer medlemsstaterne at fastsætte betingelserne for levering af formidlingstjenester som den i hovedsagen omhandlede under overholdelse af de generelle regler, der er fastsat i EUF-traktaten.

48 Det første og det andet spørgsmål skal følgelig besvares med, at artikel 56 TEUF, sammenholdt med artikel 58, stk. 1, TEUF, samt artikel 2, stk. 2, litra d), i direktiv 2006/123 og artikel 1, nr. 2), i direktiv 98/34, som artikel 2, litra a), i direktiv 2000/31 henviser til, skal fortolkes således, at en formidlingstjeneste som den i hovedsagen omhandlede, der har til formål – ved hjælp af en applikation til en smartphone – mod vederlag at sætte ikke-erhvervsdrivende chauffører, som anvender egne køretøjer, i forbindelse med personer, som ønsker at foretage en køretur i byområder, skal anses for at være uløseligt forbundet med en transportydelse, hvorfor den er omfattet af begrebet »tjenesteydelse på transportområdet« som omhandlet i artikel 58, stk. 1, TEUF. En sådan tjenesteydelse skal derfor udelukkes fra anvendelsesområdet for artikel 56 TEUF, direktiv 2006/123 og direktiv 2000/31.

49 Henset til besvarelsen af det første og det andet spørgsmål er det ufornødent at besvare det tredje spørgsmål og det fjerde spørgsmål, eftersom disse er forelagt for det tilfælde, at direktiv 2006/123 eller direktiv 2000/31 måtte finde anvendelse.

Sagsomkostninger

50 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

Artikel 56 TEUF, sammenholdt med artikel 58, stk. 1, TEUF, samt artikel 2, stk. 2, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked og artikel 1, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/48/EF af 20. juli 1998, og som artikel 2, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»direktivet om elektronisk handel«) henviser til, skal fortolkes således, at en formidlingstjeneste som den i

hovedsagen omhandlede, der har til formål – ved hjælp af en applikation til en smartphone – mod vederlag at sætte ikke-erhvervsdrivende chauffører, som anvender egne køretøjer, i forbindelse med personer, som ønsker at foretage en køretur i byområder, skal anses for at være uløseligt forbundet med en transportydelse, hvorfor den er omfattet af begrebet »tjenesteydelse på transportområdet« som omhandlet i artikel 58, stk. 1, TEUF. En sådan tjenesteydelse skal derfor udelukkes fra anvendelsesområdet for artikel 56 TEUF, direktiv 2006/123 og direktiv 2000/31.

Underskrifter

i — Der er foretaget en sproglig rettelse af præmis 39 i denne tekst efter den oprindelige offentliggørelse.